

Miljøverndepartementet

Deres ref:
Vår ref: 931/2013 – 011 nsm
Sted: Trondheim
Dato: 20.12.2013

Høringsuttalelse om NOU 2013:10: Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester

Generelt

Utvalget har lagt fram en solid og gjennomarbeidet utredning, og utredningen gir et meget godt grunnlag for den videre prosess med å implementere hensynet til økosystemtjenester i forvaltningen av norsk natur.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har og har hatt en rekke nasjonale og internasjonale prosjekter innen biodiversitet og økosystemtjenester. Vår kompetanse dekker hele bredden av fagfeltet, se <http://www.nina.no/Forskningsogfagtema/Økosystemtjenester.aspx>.

Det er en omfattende utredning, og NINA vil løfte fram følgende punkter som særlig viktige:

Kategorisering av økosystemtjenester

NINA mener man bør vurdere hvordan jord- og havbruksprodukter skal inkluderes i arbeidet med økosystemtjenester. NINA anbefaler at man ser nærmere på tilnærmingen som UN Statistic Division 2013 har gjort for landbruks- og havbruksprodukter i forbindelse med utvikling av forslaget til økosystemregnskap (se kort omtale i kapittel 11.2.3).

Overordnet indikator

Vi støtter forslaget om å utvikle en eller flere overordnede indikatorer for Norge som viser nasjonal verdi av økosystemtjenester og samla kapital av naturverdier. En nyttig tilnærming til dette kan være FNs håndbok på eksperimentelt økosystemregnskap. Det bør vurderes om elementer i Naturindeksen kan videreutvikles til å inngå i en slik indikator.

Styrking av kunnskapsgrunnet

Utvalget understreker behovet for å styrke kunnskapsgrunnet. NINA vil framheve følgende tema som særlig viktige:

- Utvikle gode samfunnsøkonomiske metoder for å vurdere verdier av naturmangfold og økosystemtjenester.

- Utvikle metoder for å vurdere samla belastning av menneskeskapte påvirkninger på biologisk mangfold og økosystemtjenester.
- Synliggjøre bedre hvordan avveininger mellom ulike økosystemtjenester kan gjøres slik at vurderingene blir transparente. Naturindeks for Norge kan være et egna verktøy å videreutvikle i så henseende.
- Økt kunnskap om grunnleggende livsprosesser som forutsetning for natur og økosystemtjenester, inkludert effekter av ulike påvirkningsfaktorer, for eksempel klimaendringer og forurensning.
- Kartlegging av ulike økosystemtjenester, for eksempel friluftsliv, reiseliv, flomdemping og klimaregulering for bruk i regional og lokal arealplanlegging.
- Etablere overvåkingsprogram for areal- og arealbruksendringer samt øke kunnskapen om effekter av arealendringer på biologisk mangfold og økosystemtjenester.
- Langsiktig overvåking av arter og naturtyper for å sikre at evnen til å produsere økosystemtjenester opprettholdes over tid.

NINA peker på at Norges forskningsråd har et nytt miljøforskningsprogram under utvikling, Miljø21, der naturmangfold er et av fire hovedtemaer. Miljø21 vil være en god plattform for å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget knyttet til biodiversitet og økosystemtjenester. Vi vil derfor understreke at de økonomiske rammene for programmet må økes betydelig i forhold til omfanget av forløperen Miljø 2015.

Et tverrfaglig senter

Utvalget påpeker behovet for å bygge opp kapasitet og utvikle institusjoner som er rustet til å utvikle forståelsen av samspillet mellom biologisk mangfold, økosystemfunksjoner og viktige økosystemtjenester. Utvalget foreslår å etablere et bredt forskningsmiljø der temaene ovenfor inngår i et tverrfaglig samspill med økonomi og samfunnsfag. NINA med samarbeidspartnerne NTNU og Artsdatabanken har nylig startet et forprosjekt med støtte fra Norges Forskningsråd for å utvikle et nasjonalt senter for biodiversitet og økosystemtjenester. Dette konsortiet har et solid fundament gjennom tiår med forskning og faglig ekspertise både nasjonalt og internasjonalt. Forprosjektet skal munne ut i et konkret forslag om etablering av et senter basert på samarbeid mellom disse institusjonene, og det planlegges også å inkludere flere fagmiljøer fra andre steder i Norge. Forprosjektet er i gang med å vurdere organisering og innhold, samt merverdi for samfunnet på alle nivå, både nasjonalt og internasjonalt (bl.a. forholdet til IPBES). Forprosjektet skal ferdigstilles i juni 2014.

Mvh

Norunn S. Myklebust
Adm. direktør